

TAMARA BALAN

anul I, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Acești copii geniali...

Copii geniali există cu adevărat. Iar dacă tot am prezentat câteva mici genii din lumea întreagă (în unul din numerele precedente), ar fi păcat să nu menționez și câteva nume românești. Vei rămâne indiferent numai în cazul în care ai propria orchestră la 13 ani, sau poate ai vorbit o engleză fluentă la 3 ani, sau ai rezolvat fracții la nici 6 ani...

Primul pe lista micilor genii de origine română este **Matei Bucur**

Mihăescu, numit și „al doilea George Enescu”. De ce? Pentru că este cel mai tânăr dirijor din România, care la 13 ani și-a înființat propria orchestră, la 10 ani era numit „micul Mozart”, iar la 7 ani compunea deja piese de muzică clasică. Așadar, criticii îl numeau „micul Mozart”, „micul Bach” și „al doilea George Enescu” (s-a întâmplat după concertul de la Ateneu, când a ridicat o sală întreagă în picioare). A devenit, atunci, cel mai tânăr muzician român care a concertat pe scena Ateneului. Cine mai știe câte premii naționale și internaționale a obținut până acum, la 16 ani? La 10 ani i s-a propus să părăsească România ca să studieze la Conservatorul din Viena, dar a refuzat. „Aici îmi găsesc inspirația cel mai bine”, a răspuns.

Ce și-ar mai fi putut dori el la vârsta de 13 ani? Propria orches-

tră. Începuse să scrie muzică pentru formule din ce în ce mai extinse, și așa s-a pus pe adunat muzicieni, printre colegi și prieteni. În scurt timp, înființase orchestra CAMMERATA, cu scopul de a-i interpreta lucrările. A avut în orchestră și 50 de oameni, de la 14 până la 65 de ani. Inițial, orchestra o dirija altcineva. Matei o dirijează de la începutul acestui an, când a devenit și cel mai tânăr dirijor din România.

Un alt copil-minune este **Ana Stratan**, care, la 2 ani, stătea concentrată o oră întreagă pe cărți despre vulcani și începuturile lumii. Când a venit vremea puzzle-urilor,

părinții au început să se îngrijoreze că le lucra „pe dos”. Ce-o fi cu fata lor de lipește perfect piesele în câteva minute, chiar și văzând imaginile cu susul în jos? La șase ani rezolva fracții. Atunci, părinții s-au decis că trebuie să facă mai mult. Au dus-o la specialiștii de la IRSCA, au testat-o prin întrebări și au descoperit că vârsta mentală a copilului era de 10-11 ani, nu de șase. „Și de abia atunci am înțeles de ce se tot supăra pe noi că o tratăm ca pe un copil. Sau de ce avea mereu conflicte intelectuale cu bunica.” Acum, la vârsta de 10 ani, Ana compune muzică și versuri. O singură problemă are: „La școală copiii se uită urât când rezolvă problemele mai repede decât ei”. Poate asta este unul dintre motivele pentru care visul copilei este să facă lumea mai bună.

Maria Sorici este un copil geniu, dând dovadă de aptitudini uimitoare de memorare a unei limbi străine. Tatăl ei a făcut un experiment: i-a vorbit în engleză din prima zi de viață, să vadă ce se întâmplă. „Rezultatul a fost că la un an Maria vorbea cursiv română și înțelegea tot ce-i spuneai în engleză, iar la trei ani vorbea deja engleza aproape ca un nativ”, afirmă mama. Între timp, pe la doi ani, s-a apucat și de pian. La patru ani a făcut consiliu de familie și, cu un aer de om mare, le-a spus foarte serios alor ei că ea trebuie neapărat să devină paleontolog. Acum are șapte ani, dar gândește ca un copil de 10 ani. Anul trecut a fost în Franța și la întoarcere s-a decis să se apuce de studiat și franceza. După cursul de inventică, a hotărât ca pe viitor să se mai informeze cum stă treaba și cu circuitele. „Deocamdată știu cam puțin despre circuite, cum ar fi că e nevoie de leduri, de tranzistoare, de rezistoare, de fire, de plăcuțe electronice, plus și minus”, afirmă micuțul geniu.

Când alte fetițe se joacă cu păpușile, **Karina Luncanu** din Bacău face muzică și filosofează. „Aș detesta să trăiesc într-o lume perfectă. Ar fi un haos total, ori foarte plictisitor. Sau ar fi ca o fotografie alb-negru, dar mie îmi plac pozele color. Eu cred că întotdeauna lucrurile ar trebui să se situeze undeva la mijloc.” Studiază muzi-

ca, teatrul și dansul de la 4 ani. Face naveta Bacău – Piatra-Neamț ca să învețe canto de la cea mai bună soprană a zonei. Karina a obținut zeci de premii la interpretare. Este adevărat, psihologii de la IRSCA au stabilit că vârsta sa mentală e cu trei, patru ani peste cea biologică. Planurile de viitor și le-a pregătit deja: în următoarele luni va studia intens engleza, își va lua testul Cambridge, va face în țară un liceu în limba germană, apoi va merge să facă facultatea peste hotare. Pentru testul Cambridge nu mai are răbdare, vrea neapărat să-l dea acum, la 11 ani, dacă se poate.

Un alt puști talentat învâța la 5 ani cum a început viața pe Terra și decisese că se va face „sersetător”. La 7 ani nu putea să adoarmă până nu afla cu ce se hrănea *Nodocephalosaurus* în Cretacic. Acum, la 9 ani, **Andrei Morar** din Făgăraș doarme cu *Enciclopedia* sub cap. Îl plictisește de moarte

materia de la școală, așa că a citit toată biblioteca părinților și de curând s-a pus să citească manuale pentru admiterea la facultate. Experții l-au evaluat și au decis: o avea el 9 ani biologici, dar vârsta sa mentală e cam pe la 14-15 ani. În fișa sa de evaluare scrie că are „intelență superioară, mai ales de tip logico-matematic”, „abilitatea de a învăța lucruri complexe și de a rezolva probleme dificile la un nivel subconștient” și „viteză ideatică remarcabilă”. I se recomandă să accelereze studiile și să facă doi ani într-unul. Cum a progresat atât de repede nimeni nu-și explică. Oricum, cert e că la 3 ani cu Andrei s-a întâmplat ceva ciudat. Până la vârsta aia n-a scos un cuvânt. N-ar pleca niciodată din România, poate numai să stu-

dieze și să revină repede: „Cel mai frumos este să locuiești în țara de origine”, afirmă el.

Un alt micuț antrenat pentru succes este **Laurențiu Ioan Ploscaru**. La 3 ani scria, iar acum, la 13 ani, are peste 120 de medalii, în nouă domenii diferite. Când avea doi ani, micuțul Laurențiu învățase alfabetul. Pe la șase ani a

început să-i bată la cap pe părinți că el s-a plictisit de grădiniță și că vrea la școală. Normal, căci vârsta lui mentală este cu trei ani peste cea biologică, după cum au apreciat psihologii. Dar ca să ajungă la performanțele astea studiază continuu, de parcă și-ar da doctoratul. Din păcate, țelul lui este să părăsească România. „O fi frumoasă țara, nu zic că nu e, dar... a făcut cineva ceva pentru elevii cu rezultate bune?”, se întreabă Laurențiu.

Iar șirul continuă cu viitorul medic **Ștefan Puia**, care, la 10 ani, recomandă totuși nașterea naturală. La numai 4-5 ani vizita sala de nașteri și studia cum se hrănesc feții în burta mamei.

Acum, la 10 ani, are inteligență spirituală ca la 17 ani și vrea să fie pediatru. Ștefan are o inteligență de tip spiritual-kinestezic, iar recomandarea experților este ca mai târziu să se angajeze în activități umanitare. Printre colegi este numit „domnul psiholog”.

Topul îl va încheia **Roland**, minunea de la Târgu-Mureș, care la 12 ani gândește ca la 24. În clasa întâi, Roland era plictisit că deja știa tot. Citește de la 4 ani. Nu i-a explicat nimeni literele. Scrie perfect și cu stânga, și cu dreapta. Nu se folosește de ciorne niciodată. Lecția o reți-

nea din clasă și, dacă citea cinci pagini, să zicem, pe toate cinci le memora instantaneu. Acum, la 12 ani, specialiștii IRSCA Gifted Education, după ce l-au testat, au stabilit că vârsta lui mentală este de 24 de ani. Nici nu-mi pot imagina cum ai putea să vorbești cu puștiul ăsta: ca și cum ai vorbi cu un absolvent de facultate? Citește tot ce prinde – științe exacte, filosofie, antropologie, religie. Studiază muzica în mod individual. Deja e decis să se facă cercetător și să cunoască „tot ce se poate cunoaște”. Între timp și-ar lua și un job: „De regulă, studiul mi-l termin prea repede și îmi rămâne foarte mult timp. De ce să-l pierd? În două ore, mă gândesc, se pot face atât de multe lucruri!”, spune el. Cu tot acest bagaj genetic, Roland are de gând să studieze în străinătate, apoi să se întoarcă în țară. „Vreau să continui în România ceea ce am de făcut.”

Sunt rarissimi, dar îi găsești în toate mediile – și în familii bogate, și în cele mai sărace. Fac parte din masa de 2% din populația lumii cu inteligență înaltă. Vorbim despre copiii supradotați: unii studiază de la 3 ani, alții rezolvă ecuații din grădiniță și pe toți îi plictisesc banalitățile de la școală, dar toți ei pot deveni eroii unei națiuni, doar dacă li se va oferi șansa de a se pregăti adecvat nivelului lor de inteligență.